

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор (перший проректор)

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК13 УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

/код і назва навчальної дисципліни/

спеціальність 073 «Менеджмент»

/код і найменування спеціальності/

Спеціалізація «Менеджмент в будівництві»

/назва освітньої програми (спеціалізації)/

Інститут, факультет: Фізико-технічний; Будівництво, архітектура та дизайн

(найменування інституту, факультету)

Мова навчання українська

2021 рік

Робоча програма з дисципліни «Управління витратами»
(назва навчальної дисципліни)
для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент»
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент в будівництві»

«22» 01 2021р. – 20с.

Розробники: к.е.н.; доцент, Лівашко Т.В

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол від «22» 01 2021 № 7

Завідувач кафедри

«Підприємництво,

торгівля та біржова діяльність»

(проф. Ткаченко А.М.)

(прізвище та ініціали)

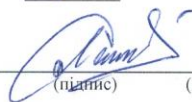
«22» 01 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету Будівництво, архітектура та дизайн за освітніми програмами (спеціалізація) менеджмент в будівництві

Протокол від « 04 » 03 2021 року № 4

« 04 » 03 2021 року

Голова

(В.О. Савченко)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© НУ «ЗП», 2021 рік

© Лівашко Т.В., 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни		
		форма навчання		
		денна	заочна	
Кількість кредитів: денне – 4 заочне - 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	вибіркова		
Модулів – 2	освітня програма (спеціалізація) Менеджмент в будівництві (шифр і назва)			
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:		
Загальна кількість годин: денне – 120 заочне - 120		Спеціальність 073 «Менеджмент»	4	4
	Семестр			
	7		7	
	Лекції			
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: бакалавр	30год.	6 год.
			Практичні, семінарські	
15год.			2год.	
Лабораторні				
0 год.			0 год.	
Самостійна робота				
75 год.		112год.		
Інше				
		-		
		Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60%

для заочної форми навчання – 5,3%

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління витратами» є надання знань про закономірності формування витрат за видами, носіями, центрами відповідальності, особливості управління витратами, їх функції, засоби, методи в умовах ринкової економіки.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення сутності, основних завдань та ролі управління витратами в сучасних умовах господарювання;
- вироблення у студентів навичок прогнозової оцінки і поточного планування витрат;
- набуття практичних навиків з управління витратами у практичній діяльності.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати **загальні компетентності:**

- 3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- 4.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- 5.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- 8.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- 9.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- 10.Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:

2.Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

7.Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

10.Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

12.Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

В процесі вивчення навчальної дисципліни студент отримує програмні результати навчання

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття витрат, їх місце в системі економічних показників підприємств будівельної галузі

Тема 1. Місце та роль витрат в економічних умовах діяльності у сфері будівництва

Сутність, предмет та особливості застосування категорії «витрати». Поняття кошторису витрат, структура витрат собівартості робіт в будівельній діяльності. Планові та фактичні витрати, їх вплив на результати діяльності будівельної організації. Місце витрат, правила, принципи, за якими визначаються витрати по місцях створення. Специфіка формування витрат в будівельній галузі..

Тема 2. Особливості класифікації витрат по місцях відповідальності. Структура витрат по елементам виконання підрядних робіт

Особливості класифікації витрат у будівельній галузі. Особливості складання кошторису в генпідрядній та субпідрядній організації по економічним елементам та статтям витрат, їх залежність від видів виконуваних робіт, послуг. Економічний зміст діяльності суб'єктів економічних відносин в будівництві та детальний розгляд формування собівартості робіт з капітального будівництва, виконання ремонтних робіт та супутніх послуг. Механізм впливу управління витратами на показники прибутковості діяльності суб'єкта господарювання.

Тема 3. Кошторис собівартості реалізованих робіт, послуг будівельної організації

Поняття «кошторис», структура та склад показників собівартості від різних видів виконаної роботи. Договірна вартість. Додатки до кошторису та їх склад. Види Вимоги міжнародних стандартів та національного законодавства у сфері будівельних робіт та послуг. Форма КБ-2 та КБ-3 для підтвердження обсягу виконаних підрядних робіт. Процес підписання документів первинного обліку. Картка М-20 для обліку матеріальних ресурсів та її формування в процесі виконання підрядних робіт.

Змістовий модуль 2. Організація управління витратами на різних стадіях будівництва

Тема 4. Планування, нормування і прогнозування витрат як складові управління витратами суб'єкту будівельної діяльності.

Процес планування і прогнозування витрат та його складова в управлінні діяльністю суб'єкту будівельної діяльності. Основні напрями процесу управління витратами і як вони пов'язані з принципами формування собівартості продукції. Розкриття витратного підходу у ціноутворенні та його вплив на розвиток підприємства. Управління різними видами витрат на різних стадіях процесу виробництва.

Тема 5. Контроль в управлінні витратами в будівельній галузі.

Розкриття системи контролю за витратами. Специфіка контролю витрат в будівельній діяльності. Вплив сучасних умов ринкової економіки на діяльність суб'єктів господарювання та рекомендації щодо побудови стратегії управління витратами у сфері інтересів учасників інвестиційного ринку. Вивчення факторів впливу на собівартість робіт, послуг через контроль за їх накопиченням. Розкриття впливу на формування результатів діяльності показників витрат та освоєння механізму політики управління витратами.

Тема 6. Управління витратами й ефективність будівельного виробництва.

Розкриття ролі сучасних інформаційно-технологічних ресурсів для формування та накопичення витрат по елементам та статтям калькуляції. Моделі конструктивних і деструктивних зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на показники собівартості робіт, послуг в діяльності суб'єкту будівельної діяльності України. Оптимізація виробничої діяльності та напрями її підвищення. Застосування міжнародного досвіду на формування витрат в сучасних умовах функціонування підприємств будівельної галузі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Поняття витрат, їх місце в системі економічних показників підприємств будівельної галузі												
Тема 1. Місце та роль витрат в економічних умовах діяльності у сфері будівництва	20	4	3			13	20	1	-			19
Тема 2. Особливості класифікації витрат по місцях відповідальності. Структура витрат по елементам	20	6	2			12	20	1	-			19

виконання підрядних робіт												
Тема 3. Кошторис собівартості реалізованих робіт, послуг будівельної організації	20	5	2			13	20	1	1			18
Усього за змістовим модулем 1	60	15	7			38	60	3	1			56
Змістовий модуль 2. Організація управління витратами на різних стадіях будівництва												
Тема 4. Планування, нормування і прогнозування витрат як складові управління витратами суб'єкту будівельної діяльності.	20	6	3			11	20	1	1			18
Тема 5. Контроль в управлінні витратами в будівельній галузі.	20	4	2			14	20	1	-			19
Тема 6. Управління витратами й ефективність будівельного виробництва	20	5	3			12	20	1	-			19
Усього годин за змістовим модулем 2	60	15	8			37	60	3	1			56
Усього годин	120	30	15	-		75	120	6	2	-	-	112

5. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом

6. Теми практичних занять

Практичні заняття є одним з аудиторних видів робіт, спрямованих, насамперед, на розвиток навичок самостійної роботи при вивченні дисципліни «Управління витратами» з метою оволодіння теоретичними основами та набуття практичних навичок прийняття ефективних рішень щодо розвитку управління витратами підприємства будівельної галузі та їх вплив на економіку країни в різних умовах економічної кризи.

Організація вивчення дисципліни передбачає поглиблену практичну підготовку студентів на основі ознайомлення із законодавчими та нормативними документами, світового досвіду управління витратами, використання прикладних систем для автоматизації розрахунку показників економічного розвитку будівельної галузі. Використання інформаційно-аналітичної та методичної літератури, виконання практичних завдань, застосування різних методів

формування витрат та сучасного програмного забезпечення для оцінки економічного потенціалу будівельного виробництва.

№ з/п	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Місце та роль витрат в економічних умовах діяльності у сфері будівництва	3	-
2	Тема 2. Особливості класифікації витрат по місцях відповідальності. Структура витрат по елементам виконання підрядних робіт	2	-
3	Тема 3. Кошторис собівартості реалізованих робіт, послуг будівельної організації	2	1
4	Тема 4. Планування, нормування і прогнозування витрат як складові управління витратами суб'єкту будівельної діяльності	3	1
5	Тема 5. Контроль в управлінні витратами в будівельній галузі	2	-
6	Тема 6. Управління витратами й ефективність будівельного виробництва	3	-
	Разом	15	2

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

Сучасна освіта будується, насамперед, на формування у майбутніх спеціалістів у сфері економічних наук, серед яких важливою є здатність до самостійної роботи, тому, під час вивчення дисципліни поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації і проведенню самостійної роботи.

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та застосування у подальшій роботі. Самостійна робота студентів повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

Зміст самостійної роботи з дисципліни «Управління витратами» полягає у:

- опрацюванні студентами матеріалу лекцій, які були прочитані напередодні з використанням рекомендованої базової і додаткової літератури;

- опрацювання студентами розділів програми, які не висвітлюються на лекціях;
- розв'язання завдань-прикладів, що містяться у методичному посібнику для студентів НУ «Запорізька політехніка», які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу щодо проблемних питань з тем дисципліни;
- підготовки додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді-реферату з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних занять з використанням сучасних інформаційних технологій;
- підготовки до поточних модульних та підсумкового контролю.

Самостійна робота передбачає підготовку рефератів, доповідей, у т.ч. для участі у конференціях, написання контрольних робіт тощо.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Місце та роль витрат в економічних умовах діяльності у сфері будівництва	13	19
2	Тема 2. Особливості класифікації витрат по місцях відповідальності. Структура витрат по елементам виконання підрядних робіт	12	19
3	Тема 3. Кошторис собівартості реалізованих робіт, послуг будівельної організації	13	18
4	Тема 4. Планування, нормування і прогнозування витрат як складові управління витратами суб'єкту будівельної діяльності	11	18
5	Тема 5. Контроль в управлінні витратами в будівельній галузі	14	19
6	Тема 6. Управління витратами й ефективність будівельного виробництва	12	19
	Разом	75	112

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання студентів (вибіркові види) включають виконання рефератів, доповідей за запропонованими темами, наукових статей для участі у олімпіаді, конференції, науковому конкурсі та ін., складання порівняльних таблиць, схем тощо. Обов'язкові види включають виконання контрольних робіт.

Виконання вибірових видів самостійної індивідуальної роботи не є обов'язковим і дає змогу студенту підвищити загальну суму балів, отриману протягом семестру на 5 – максимум 10 балів.

Самостійна індивідуальна робота студентів заочної форми навчання включає написання та захист контрольної роботи.

Теоретична частина контрольної роботи виконується студентом за темою, яка затверджується викладачем відповідно до порядкового номеру його прізвища в учбовому журналі. Також студенту надається право обрати тему своєї контрольної роботи, яка не передбачена у наведеному переліку, але не суперечить предмету дисципліни. В цьому випадку тему контрольної роботи необхідно узгодити з викладачем.

10. Політика курсу та критерії оцінювання

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не викладені під час занять або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу;
- індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів;
- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни за графіком визначеним викладачем;
- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру набрали від 60-100 балів;
- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свою оцінку лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує 0 балів і зобов'язаний повторно скласти контрольну роботу чи іспит;
- під час роботи над завданнями, у випадку користування інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації, студент зобов'язаний зазначити відповідне джерело;
- усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%;
- у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов'язковим компонентом навчання;
- з об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись у дистанційному режимі. За погодженням із керівником курсу студент може презентувати виконані завдання під час консультацій;
- студент зобов'язаний дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо якості набутих знань та компетентностей:

згідно з п. 4.2.2 Положення про систему забезпечення Національним університетом «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) зі змінами (згідно з рішенням вченої ради університету протокол № 1/21 від 27.08.2021 р.) оцінка якості набутих здобувачем вищої освіти знань та компетентностей здійснюється за результатами контрольних заходів, які включають вхідний, поточний, рубіжний (модульний), підсумковий контроль, а також ректорські контрольні роботи.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої(-их) дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами, які проводять заняття із забезпечувальної дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Результати поточного контролю використовується викладачем для коригування методів і засобів навчання та студентами для подальшого планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, за результатами якого студент допускається до виконання контрольної роботи, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової екзаменаційної оцінки з певної дисципліни.

Рубіжний (модульний) контроль - це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Цей контроль може бути модульним і проводитись у формі контрольної роботи, тестування, виконання розрахункового завдання, курсового проекту (роботи) тощо.

Форма контрольного заходу і критерії оцінювання під час рубіжного контролю визначається кафедрою і відображаються у навчальній програмі дисципліни. За підсумками першого та подальшого рубіжного (модульного) контролю викладач може сформулювати підсумкову оцінку знань студентів і оголосити її до початку екзаменаційної сесії. Під час екзаменаційної сесії студенти, які не згодні з оцінкою за підсумками рубіжного контролю, складають модульний залік. Модульний контроль є необхідним елементом рейтингової технології освітнього процесу.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формах семестрового екзамену або заліку (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Оцінювання проводиться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КONTРоль (протягом кожного з модулів)	<i>Робота на лекціях:</i> - присутність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	до 10 балів за модуль
	<i>Робота на практичних заняттях:</i> - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни; - усне опитування, тестування, вирішення практичних завдань, розв'язок задач; - участь у навчальній дискусії, - обговоренні ситуаційного завдання.	до 90 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КONTРоль	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 100 балів
ПІДСУМКОВИЙ КONTРоль екзамен	Екзамен включає 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється до 25 балів та практичне завдання, що оцінюється до 50 балів. Залік проходить у формі співбесіди.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються таким чином:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90-100	Здобувач вищої освіти демонструє: - творчий підхід до засвоєного матеріалу, повноту і правильність виконання завдання; - вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; - глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; - чітке, послідовне викладення	Високий Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни	Відмінно (А)

	відповіді; - вміння пов'язати теорію і практику; - бере активну участь у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей).		
85-89	Здобувач вищої освіти демонструє: - глибоке знання матеріалу, повноту і правильність виконання завдання, проте мають місце деякі неprincipові помилки чи помилки несуттєвого характеру; - переважання логічних підходів у відповідях на питання; - вміння пов'язати теорію з практикою	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни, однак під час відповідей припустився незначних неточностей.	Добре (В)
75-84	Здобувач вищої освіти демонструє: - належне володіння матеріалом та вміння його застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності (при цьому помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними); - переважання логічних підходів у відповідях на питання, проте на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь нечітка і неповна; - не завжди має місце чітке прогнозування подій від пропонованих рішень ситуацій; - вміння пов'язати теорію і практику	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей та відповідних програмних результатів з дисципліни, однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка та не повна.	Добре (С)
70-74	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоювання матеріалу; - недостатню повноту знань при викладенні матеріалу; - засвоєння теоретичного матеріалу, передбаченого програмою дисципліни; - допущення значної кількості неточностей і грубих помилок при вирішенні практичних завдань, які здатний усунути після зауваження викладача; - порушення логічної послідовності при викладенні матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та забезпечує достатній рівень відтворення та застосування основних положень дисципліни	Задовільно (D)
60-69	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу; - недостатню повноту викладення матеріалу; - поверхневі знання основного матеріалу; - наявність значної кількості неточностей у викладі матеріалу; - порушення логічної послідовності при	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни і має мінімально допустимий рівень знань з усіх складових навчальної програми дисципліни.	Задовільно (Е)

	викладі матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики		
35-59	Здобувач вищої освіти демонструє: - відсутність знань з більшої частини матеріалу, слабе засвоєння принципів положень курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - відповіді неправильні зі значною кількістю суттєвих помилок; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Низький Здобувач вищої освіти набув окремих фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни але не забезпечує практичної реалізації завдань, що формуються при вивченні курсу	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)
1-34	Здобувач вищої освіти демонструє: - повне не виконання вимог робочої програми з вивчення курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - неграмотне і неправильне викладення відповідей; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Незадовільний Здобувач вищої освіти не набув фахових компетентностей і не здатний до самостійного вирішення завдань, які окреслює дисципліна.	Незадовільно з повторним вивченням / (F

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальної кількості балів за поточним контролем з окремих змістових модулів, або не згодний з оцінкою, він може під час рубіжного контролю може написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається таким чином:

- модуль №1 – 100 балів;
- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання.

Шкала оцінювання завдань модульної контрольної роботи

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах дисципліни, викладено науковою мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому

		суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	30-39	Загалом здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. Загалом завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; Загалом завдання виконано менш ніж на 75%.
	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти: - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.

Результати поточного та модульного контролю узагальнюються таким чином:

Змістовий модуль №1 (T1, T2, T3)	Змістовий модуль № 2 (T4, T5, T6)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
Поточний контроль (ПК 1)	Поточний контроль (ПК 2)	$ПК = (ПК\ 1 + ПК\ 2)/2$
Рубіжний (модульний) контроль (РМК 1)	Рубіжний (модульний) контроль (РМК 2)	$РМК = (РМК\ 1 + РМК\ 2) / 2$
Підсумок		$(ПК + РМК) / 2$

Якщо здобувач вищої освіти не отримав достатньої кількості балів за поточними результатами та результатами модульного контролю, залік виставляється за результатами оцінювання за шкалою ЄКТС відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання заліку та виконання практичного завдання. Контрольні питання до заліку здобувачі вищої освіти отримують через розміщення в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. Структура залікового контролю відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями.

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (залік)
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	
16	17	17	16	17	17	100

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з таких варіантів:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання національної та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

До залікової відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає залік з дисципліни. Структура завдання на залік відповідає структурі модульної

контрольної роботи (два контрольні питання, що виконуються в усній або письмовій формі, та практичне завдання) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до заліку здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання контрольної та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент в будівництві» спеціальності 073 «Менеджмент» з дисципліни “Управління витратами” заочної форми навчання. Лівощко Т.В. 2021. - 25с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/>
2. Методичні вказівки до виконання практичної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент в будівництві» спеціальності 073 «Менеджмент» з дисципліни “Управління витратами”. Лівощко Т.В. 2021. - 56с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/>

12. Рекомендована література **Базова**

1. Чорна М.В., Смірнова П.В.; Бугріменко Р.М. Управління витратами: навч. посіб./М.В. Чорна, П.В. Смірнова; Р.М. Бугріменко, 2017. – 166с.
2. Управління витратами: навч. посіб. / С. І. Тарасенко.- Кам’янське : ДДТУ, 2018. - 305с
3. Верхоглядова Н.І., Кононова О.Є., Іваницька Т.Є. Дослідження теоретико-методичних аспектів обліку та формування ефективної методики обліку та аналізу управління господарською діяльністю будівельного підприємства. Н. І. Верхоглядова, О. Є. Кононова, Т. Є. Іваницька, – Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2017. – 62 с. : іл.
4. Економіка підприємництва: підручник / Л. В. Фролова, О. Є. Бавико, І. М. Бойко та ін. ; за ред. Л. В. Фролової. – Одеса : ОНПУ, 2020. – 700 с.

Допоміжна

5. [Управління витратами: практикум](#) для студентів напрямів підготовки: 6.030504 “Економіка підприємства ” / Р. Я. Кіндрат, Т.Р. Грицевич; НЛТУ України – Львів.: НЛТУ України, 2014. – 65с.

6. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економічна діагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., Центр навчальної літератури, 2007. – 307с.
7. Особливості обліку витрат проектних і будівельно-монтажних підприємств у сучасних умовах. М. К. Терещенко, к. е. н., ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2013. – С.101-108
8. Іванюта П.В., Лугівська О.П. Управління ресурсами і витратами. Навч. посіб. 2-ге вид./ За ред. Іванюти С.М. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 320 с.
9. Управління витратами: Конспект лекцій для студентів напрямів підготовки: 6.030504 “Економіка підприємства ” та 6.030601 "Менеджмент " / Р. Я. Кіндрат; НЛТУ України – Львів.: НЛТУ України, 2014. – 160 с.
10. Більська О. В. Аналіз промислового комплексу України: [проведено аналіз лідерів переробного комплексу промисловості України. Підтверджено їх експортну орієнтацію та негативну динаміку у 2018 р. за такими показниками як обсяги реалізації продукції, експорт, імпорт] / О. В. Більська. - Електронні дані // "Ефективна економіка". – Дніпро, 2020.- № 8. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8125/>.
11. Давидюк Т.В.Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції у вітчизняних нормативних актах: напрями удосконалення. / Т. В. Давидюк // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. - 2016. - No 1 (23). - С. 6-3. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://economics.opu.ua /files/archive/2016/No1/6.pdf>

13. Інформаційні ресурси

- 1.Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт (наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України No 573 від 31.12.2010 р.). - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
- 2.Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish /article?art_id = 382876&cat_id = 293536.

3. Особливості обліку будівельно-монтажних робіт (БМР). Облік витрат на виробництво будівельно-монтажних робіт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/accountant/17489/>

4. Типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Затверджено наказом промислової політики від 09.07.2007 № 373. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.buhoblik.org.ua/normativka/002/buh0565.html>

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджено Наказом Міністерства фінансів України 31.12.99 N 318 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 січня 2000 р. за N 27/4248. 573. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 "Витрати", затверджено [Наказом Міністерства фінансів України 18.05.2012 № 568](#), Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 червня 2012 р. за № 903/21215. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12#Text>

7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" Затверджено Наказом Міністерства фінансів України 27.04.2000 р. N 92 Зареєстровано в міністерстві юстиції України 18 травня 2000 р. за N 288/4509. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/law/z0288-00>

8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби", затверджено Наказом Міністерства фінансів України 12.10.2010 № 1202 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 листопада 2010 р за № 1017/18312. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10#Text>

9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" затверджено наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р за № 336/22868. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/law/z0336-13/>

10. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#T>

11. Давидюк Т.В. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції у вітчизняних нормативних актах: напрями удосконалення. / Т. В. Давидюк // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. -2016. - № 1 (23). - С. 6-3. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2016/No1/6.pdf>.

12. Андрющенко І.Є. Управління витратами за видами діяльності підприємства / Андрющенко І.Є. // Ефективна економіка. – 2014. – № 11. Режим доступу до

журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua>; або: <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/537>